

4. Nadzwyczajną rewizję rozpoznaje Główna Komisja Arbitrażowa w zespole orzekającym, złożonym z 5 członków, pod przewodnictwem Prezesa lub wyznaczonego przez niego wiceprezesa Komisji.

5. Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej może wstrzymać wykonanie orzeczenia, na które została wniesiona nadzwyczajna rewizja."

Art. 2. Minister Finansów ogłosił w drodze obwieszczenia jednolity tekst dekretu z dnia 5 sierpnia 1949 r. o pań-

stwowym arbitrażu gospodarczym (Dz. U. Nr 46, poz. 340) z uwzględnieniem zmian wynikających z niniejszej ustawy oraz z przepisów prawnych wydanych przed dniem ogłoszenia jednolitego tekstu, z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów, ustępów i punktów.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *A. Zawadzki*
Sekretarz Rady Państwa: *J. Horodecki*

136

U S T A W A

z dnia 29 maja 1957 r.

o zmianie dekretu z dnia 25 października 1948 r. o reformie bankowej.

Art. 1. W dekrete z dnia 25 października 1948 r. o reformie bankowej (Dz. U. z 1951 r. Nr 36, poz. 279) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 pkt 3° otrzymuje brzmienie:

„3) spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe (rolnicze i miejskie)“;

2) w art. 2 skreśla się wyrazy „i gminne kasy spółdzielcze“;

3) po art. 18 podtytuł „3“ otrzymuje brzmienie:

„3. Spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe“;

4) art. 19 otrzymuje brzmienie:

„Art. 19. 1. Rolnicze spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe powołane są do finansowej obsługi:

- 1) indywidualnie gospodarujących rolników,
- 2) członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych,
- 3) gospodarki chłopskiej we wszelkich jej formach,
- 4) rzemiosła, drobnej wytwórczości i usług na wsi,
- 5) pozostałej ludności wiejskiej,

w zakresie ustalonym przez Ministra Finansów w porozumieniu z Centralnym Związkiem Spółdzielczym.

2. Miejskie spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe powołane są do finansowej obsługi ludności miejskiej w zakresie ustalonym przez Ministra Finansów w porozumieniu z Centralnym Związkiem Spółdzielczym.

3. W miastach i osiedlach, w których nie zostały zorganizowane miejskie spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe, obsługę finansową ludności miejskiej w zakresie rolnictwa, rzemiosła, drobnej wytwórczości i usług wykonywać mogą rolnicze spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe.

4. Spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe mogą korzystać z kredytów w ramach państwowego planu kre-

dytowego w bankach wskazanych przez Ministra Finansów. Banki te uprawnione są do kontroli działalności pożyczkowej spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowych w zakresie udzielonych im kredytów.

5. Wysokość odsetek i prowizji od operacji czynnych i biernych spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowych określa Minister Finansów w drodze zarządzenia wydanego w porozumieniu z Centralnym Związkiem Spółdzielczym.“;

5) art. 20 i 21 skreśla się;

6) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Art. 22. Przepisy art. 13 ust. 1—3 stosuje się odpowiednio do spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowych.“;

7) w art. 23 wyrazy „gminnych kas spółdzielczych“ zastępuje się wyrazami „spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowych“;

8) po art. 24 dodaje się art. 24a w brzmieniu:

„Art. 24a. Przepisy art. 24 ust. 1, 4, 5 stosuje się odpowiednio do wkładów oszczędnościowych w spółdzielniach oszczędnościowo-pożyczkowych.“;

9) w rozdziale IV skreśla się podtytuł: „3. Przepisy o spółdzielniach kredytowych“ oraz art. 35.

Art. 2. Traci moc art. 5 ustawy z dnia 20 grudnia 1949 r. o zmianie ustawy z dnia 29 października 1920 r. o spółdzielniach oraz ustawy z dnia 21 maja 1948 r. o Centralnym Związku Spółdzielczym i centralach spółdzielni (Dz. U. Nr 65, poz. 524).

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *A. Zawadzki*
Sekretarz Rady Państwa: *J. Horodecki*

137

U S T A W A

z dnia 29 maja 1957 r.

o uregulowaniu spraw własności niektórych nieruchomości nierolniczych na Ziemiach Odzyskanych i na terenach b. W. M. Gdańska.

Art. 1. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o nieruchomościach bez bliższego określenia, należy przez to rozumieć położone na Ziemiach Odzyskanych lub na terenie b. W. M. Gdańska, a nie stanowiące części składowej gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku gruntowym:

1) domy jednorodzinne oraz dwurodzinne wraz z zabudowaniami gospodarczymi, gruntami, na których domy te zostały pobudowane, i należącymi do tych domów podwórzami, ogrodami lub sadami,

- 2) budynki przeznaczone na pomieszczenie warsztatów rzemieślniczych, drobnych zakładów przemysłowych i drobnych pensjonatów w miejscowościach uzdrowiskowych i letniskowych — wraz z gruntami i terenami określonymi w pkt 1; Minister Gospodarki Komunalnej w porozumieniu z właściwymi ministrami, a w odniesieniu do pensjonatów również w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych określi w drodze rozporządzenia, które zakłady przemysłowe i pensjonaty należy uważać za drobne w rozumieniu tego przepisu,
- 3) działki budowlane oraz tereny przeznaczone na gospodarstwa ogrodnicze i warzywnicze położone w granicach miast.

2. Określenie domów jednorodzinnych oraz domów podlegających przepisom o domach jednorodzinnych zawierają przepisy ustawy z dnia 28 maja 1957 r. o wyłączeniu spod publicznej gospodarki lokalami domów jednorodzinnych oraz lokali w domach spółdzielni mieszkaniowych (Dz. U. Nr 31, poz. 131).

3. Za członków rodziny uważa się małżonka, zstępnych, wstępnych i rodzeństwo.

Art. 2. Uznaje się prawo własności obywateli polskich do nieruchomości, które przed stwierdzeniem ich obywatelstwa polskiego:

- 1) były ich własnością, a zostały przez Państwo przejęte jako mienie ponemieckie lub opuszczone albo
- 2) zostały przez byłe władze niemieckie skonfiskowane w związku z działalnością polityczną tych osób.

Nieruchomości te zostaną obywatelom tym na ich wniosek oddane w posiadanie w trybie przewidzianym w niniejszej ustawie.

Art. 3. Obywatelom polskim, będącym członkami rodziny osoby, która utraciła własność nieruchomości na skutek nieuzyskania obywatelstwa polskiego, może być na ich wniosek nadana własność tej nieruchomości.

Art. 4. 1. Obywatelom polskim, którym na podstawie umów z b. niemieckimi związkami samorządowymi, b. bankami niemieckimi lub państwem niemieckim wybudowane zostały domy jednorodzinne lub dwurodzinne, a którzy nie stali się ich właścicielami, nadaje się na wniosek tych obywateli własność tych domów w trybie określonym w niniejszej ustawie.

2. Własność domu jednorodzinnego lub dwurodzinnego wybudowanego w warunkach określonych w ust. 1 może być nadana również posiadającym obywatelstwo polskie członkom rodziny osób wymienionych w ust. 1, jeżeli osoby te nie uzyskały obywatelstwa polskiego.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do członków b. niemieckich spółdzielni budowlano-mieszkaniowych, które wybudowały dla nich domy jednorodzinne lub dwurodzinne, oraz do członków rodzin tych osób.

4. W przypadkach określonych w ust. 1—3 obciążenia hipoteczne nieruchomości na rzecz b. niemieckich osób prawnych lub b. państwa niemieckiego uznaje się za wygasłe.

Art. 5. 1. Przepisy art. 2, 3 i 4 nie mają zastosowania do nieruchomości, które zostały:

- 1) przekazane w trybie przepisów o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych,
- 2) odstąpione na podstawie przepisów o przekazywaniu przez Państwo mienia nierolniczego na Ziemiach Odzyskanych, względnie przepisów o odstępowaniu przez Państwo mienia nierolniczego na cele mieszkaniowe i na cele budownictwa indywidualnych domów jednorodzinnych lub dwurodzinnych,

3) przejęte w trybie przepisów o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej.

2. Przepisy art. 3 i 4 mogą być stosowane do nieruchomości, których wartość na skutek poczynionych przez Państwo nakładów wzrosła więcej niż o 50%, jedynie wówczas, jeżeli osoba ubiegająca się o nadanie własności nieruchomości zobowiąże się do zwrotu wartości tych nakładów. Przepis art. 8 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 6. 1. Osoby, którym nieruchomości z przyczyn wymienionych w art. 5 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2 nie mogą być wydane, względnie nadane na własność, otrzymują nieruchomości zamienne. Za zgodą osoby uprawnionej do nieruchomości zamiennej może jej być przyznana nieruchomość zamienna innego rodzaju niż nieruchomość, za którą ma ona otrzymać nieruchomość zamienną.

2. Osoby, którym przyznane zostaną zamienne działki budowlane, mają prawo do kredytu; kredyt ten przyznawany będzie w trybie i na zasadach określonych w przepisach o pomocy Państwa dla budownictwa mieszkaniowego ze środków własnych ludności.

3. W razie niemożności przyznania nieruchomości zamiennej osobom, o których mowa w ust. 1, powinno być przyznane wynagrodzenie pieniężne.

4. Zasady i tryb przyznawania nieruchomości zamiennej oraz wynagrodzenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 3, określi rozporządzenie Rady Ministrów.

5. Osobom, które ukończyły lat 60 albo są niezdolne do pracy, którym służą uprawnienia przewidziane w art. 2, 3 lub 4, może być na ich wniosek zamiast wydania lub nadania im na własność nieruchomości przyznane wynagrodzenie pieniężne, o którym mowa w ust. 3.

Art. 7. Jeżeli oddanie nieruchomości w posiadanie (art. 2) lub nadanie własności (art. 3 i 4) dotyczy nieruchomości, która przed dniem wejścia w życie ustawy została wdzierżawiona lub oddana w najem przez Państwo, wówczas umowa dzierżawy lub najmu może być przedterminowo rozwiązana na zasadach określonych w prawie cywilnym.

Art. 8. 1. Jeżeli na nieruchomości oddanej w posiadanie lub nadanej na własność w trybie niniejszej ustawy poczynione zostały przez Państwo nakłady o charakterze inwestycyjnym, wówczas właściciele tych nieruchomości obowiązani są zwrócić wartość poczynionych nakładów, jednakże tylko do wysokości wzrostu wartości nieruchomości w dniu oddania lub nadania jej na własność.

2. Spłata wartości nakładów inwestycyjnych może być rozłożona na raty na okres do lat 10. Nie spłacone sumy poczynionych przez Państwo nakładów inwestycyjnych obciążają z mocy prawa z pierwszeństwem hipotecznym przed innymi długami nieruchomość, na którą nakłady zostały poczynione.

Art. 9. Minister Gospodarki Komunalnej w porozumieniu z Ministrem Finansów określi w drodze rozporządzenia zasady i tryb ustalenia wartości nakładów poczynionych przez Państwo (art. 5 ust. 2 i art. 8 ust. 1) oraz odliczenia ich od wynagrodzenia wymienionego w art. 6 ust. 3.

Art. 10. 1. Osobom, które nie uzyskały stwierdzenia obywatelstwa polskiego, a których nieruchomość przeszła na własność Państwa jako mienie ponemieckie, może być na ich wniosek nadana własność tej nieruchomości, jeżeli wnioskodawcy na nieruchomości tej zamieszkują. Przepis niniejszego artykułu ma w szczególności zastosowanie do osób, które w związku z ich działalnością polityczną były przez władze niemieckie prześladowane.

2. Przepis ust. 1 ma zastosowanie również do członków rodziny b. właściciela nieruchomości, zamieszkujących na tych nieruchomościach, jeżeli nie uzyskali oni stwierdzenia obywatelstwa polskiego.

Art. 11. 1. Decyzje przewidziane w niniejszej ustawie należą do właściwości prezydium powiatowej rady narodowej (rady narodowej miasta stanowiącego powiat lub miasta wyłączonego z województwa).

2. Wnioski o oddanie nieruchomości w posiadanie, o nadanie własności, o przyznanie nieruchomości zamiennej lub wynagrodzenia pieniężnego (art. 6 ust. 4) składa się w ciągu 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy do prezydium rady narodowej. Wnioski wniesione po upływie tego terminu nie podlegają rozpoznaniu w trybie niniejszej ustawy.

Art. 12. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *A. Zawadzki*
Sekretarz Rady Państwa: *J. Horodecki*

138

U S T A W A

z dnia 29 maja 1957 r.

o szkółkach drzew i krzewów owocowych.

Art. 1. 1. Na prowadzenie szkółek drzew owocowych, krzewów owocowych oraz podkładek drzew owocowych, zwanych dalej szkółkami, wymagane jest zezwolenie prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa).

2. Nie jest wymagane zezwolenie na prowadzenie szkółek z produkcją roczną poniżej 100 sztuk drzew owocowych lub poniżej 500 sztuk krzewów owocowych albo poniżej 300 sztuk podkładek drzew owocowych.

3. Minister Rolnictwa określa w drodze rozporządzenia warunki, jakim powinny odpowiadać:

- 1) gospodarstwo, w którym ma być prowadzona szkółka z produkcją przekraczającą normy ustalone w ust. 2,
- 2) osoba prowadząca szkółkę wymienioną w pkt 1,
- 3) materiał szkółkarski.

4. Minister Rolnictwa może upoważnić prezydium wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) do przekazania uprawnień określonych w ust. 1 prezdydiom powiatowych rad narodowych (rad narodowych miast stanowiących powiaty).

Art. 2. 1. Materiał szkółkarski, produkowany w szkółkach, na których prowadzenie wydane zostało zezwolenie, podlega corocznie kwalifikacji w celu stwierdzenia, czy odpowiada on warunkom określonym na podstawie art. 1 ust. 3 pkt 3.

2. Orzeczenie o kwalifikacji wydaje prezydium wojewódzkiej rady narodowej na podstawie wniosku komisji kwalifikacyjnej.

3. Od orzeczenia prezydium wojewódzkiej rady narodowej przysługuje odwołanie.

4. Minister Rolnictwa określa w drodze rozporządzenia organizację i tryb postępowania komisji kwalifikacyjnych.

Art. 3. Materiał szkółkarski zdyskwalifikowany ostatecznym orzeczeniem podlega zniszczeniu. Sposób i termin zniszczenia określi w drodze rozporządzenia Minister Rolnictwa.

Art. 4. 1. Zezwolenie na prowadzenie szkółek może być cofnięte, jeżeli przestały istnieć warunki określone w art. 1 ust. 3.

2. Szkółki, na których prowadzenie cofnięto zezwolenie, podlegają likwidacji. Sposób i termin likwidacji określi w drodze rozporządzenia Minister Rolnictwa.

Art. 5. 1. Do obrotu handlowego dopuszcza się tylko materiał szkółkarski zakwalifikowany.

2. Minister Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Handlu Wewnętrznego określi w drodze rozporządzenia zasady obrotu handlowego materiałem szkółkarskim.

Art. 6. Przepisy ustawy nie dotyczą szkółek drzew i krzewów owocowych prowadzonych nie dla celów sadowniczych.

Art. 7. 1. Kto prowadzi szkółki bez wymaganego zezwolenia lub wprowadza do obrotu handlowego materiał szkółkarski nie zakwalifikowany albo narusza przepisy o zasadach obrotu handlowego materiałem szkółkarskim wydane na podstawie art. 5 ust. 2, podlega karze pracy poprawczej do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych.

2. Orzekanie następuje w trybie przepisów o orzecznictwie karno-administracyjnym.

3. W przypadku wydania orzeczenia o ukaraniu materiał szkółkarski podlega przepadkowi.

Art. 8. 1. Osoby fizyczne lub prawne, które w dniu wejścia w życie ustawy prowadzą szkółki z produkcją przekraczającą normy określone w art. 1 ust. 2, obowiązane są jeżeli zamierzają prowadzić nadal tę produkcję, złożyć w prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) wniosek o udzielenie zezwolenia na prowadzenie tych szkółek.

2. Minister Rolnictwa określi termin, do którego ma być złożony wniosek. W razie niezłożenia wniosku w tym terminie lub odmówienia przez prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) udzielenia zezwolenia, szkółki podlegają likwidacji zgodnie z przepisami art. 4 ust. 2.

3. Do materiału szkółkarskiego produkowanego w szkółkach wymienionych w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy art. 2 i 3 do czasu upływu terminu określonego w ust. 2, bądź w przypadku złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia na prowadzenie szkółki — do czasu wydania ostatecznej decyzji w tej sprawie.

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *A. Zawadzki*
Sekretarz Rady Państwa: *J. Horodecki*